

Salon vuoden 2023 hyvinvointiraportti

Vapaa-ajan lautakunta 25.04.2024 § 29
2450/00.01.02.02/2024

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi, 02 778 2155

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja terveyserojen kaventaminen on kuntalain mukaan kunnan keskeinen tehtävä. Hyvinvointityö tulee liittää kiinteästi kuntastrategiaan sekä kunnan talouden ja toiminnan suunnitteluun. Kunnan on seurattava eri-ikäisten kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä. Valtuustolle valmistellaan lakisääteisesti laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa ja lisäksi valmistellaan vuosittaiset hyvinvointiraportit.

Vuosille 2022-2025 hyväksyttyä hyvinvointisuunnitelmaa raportoidaan nyt toista kertaa. Vuoden kuluttua tehtävä laaja hyvinvointikertomus on viimeinen käynnissä olevaa valtuustokautta koskeva raportointi ja siinä käsitellään koko valtuustokauden osalta tehtyä työtä. Tässä raportissa kerrotaan, miten tavoitteet ovat toteutuneet vuoden 2023 osalta.

Raportointivuosi 2023 on ensimmäinen vuosi, jolloin sosiaali-, terveys- ja vanhuspalvelut eivät ole enää olleet osa kaupungin toimintaa toimintojen siirryttyä Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle vuoden alussa. Muutos on valtavan suuri ja sen onnistumista ei voida vielä ensimmäisen toimintavuoden perusteella arvioida. Yhdyspintatyössä kunnan ja hyvinvointialueen välillä on päästy liikkeelle ja esim. elintapaohjauksen sekä mielen hyvinvoinnin edistämistyön osalta kehittämistyö on ollut tiivistä. Kaupungin toimijat eri palveluissa ovat osallistuneet monenlaisiin työryhmiin ja kehittämistöimiin, joissa yhdyspintatyön edellytyksiä ja tarpeita on pohdittu. Tälle työlle on edelleen paljon tarvetta, jotta sekä hyvinvointialueen että kuntien työntekijöille ja kunnan asukkaille olisi selvää, miten palvelut järjestetään ja mistä tukea ja apua oman terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen on saatavilla.

Kaupungissa toimivilla järjestöillä on myös erittäin laaja-alainen ja merkittävä rooli kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämisessä. Kaupunki tukee yhdistystoimintaa monin eri tavoin ja myös hyvinvointialue tukee omalta osaltaan järjestöjen toimintaa. Salon kaupungin osalta toimintaa tuetaan esim. monen eri toimielimen jakamin yhdistysavustuksin, tarjoamalla kaupungin tiloja yhdistysten käyttöön maksutta tai edullisesti, vaikuttamistoimielimissä tehdyllä yhteistyöllä (esim. vanhus- ja vammaisneuvostojen, Seuraparlamentin ja Kulttuurikumppanien jäsenet edustavat eri yhdistyksiä) ja muulla yhteisellä kehittämistyöllä, yhdistysten kanssa yhdessä järjestettävillä tapahtumilla ja tilaisuuksilla, osallistuvan budjetoinnin kautta sekä ostamalla erilaisia palveluja yhdistyksiltä. Hyvinvointia edistävää toimintaa on tärkeää suunnitella yhdessä niin kaupungin eri palveluiden kuin järjestöjenkin kanssa, jotta se olisi mahdollisimman vaikuttavaa ja kaupunkilaisten tarpeet täyttävää.

Kaupungin hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmä on aloittanut työnsä kesäkuussa 2023 ja pohtinut kokouksissaan hyte-työn haasteita ja mahdollisuuksia monialaisesti. Hyvinvoinnin edistämistyössä ja sen tukemisessa tulisi pyrkiä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen ja huomioida erityisesti ns. haavoittuvat ryhmät, joihin kuuluvat esim. lapset ja nuoret, vammaiset, ikääntyneet, maahanmuuttajat, pitkäaikaissairaat, mielenterveys- ja päihdepalveluja tarvitsevat, pitkäaikaistyöttömät ja toimeentulovaikeuksissa olevat.

Loppukeväällä 2024 salolaisen aikuisväestön terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen käytöstä saadaan ensimmäistä kertaa laaja-alaista tietoa kaupungin Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta tilaaman Terve Suomi - tutkimuksen tulosten valmistuttua. Tiedot kerättiin loppuvuonna 2023 ja alkuvuonna kyselylomakkein. Tutkimukseen kutsuttiin mukaan 2800 salolaista ja vastausprosentti siihen osallistui 1292 kaupunkilaista. Salon vastausprosentti 46,7 % on THL:n arvion mukaan varsin hyvä ja parempi kuin koko aiemmin toteutetun koko Suomen Terve Suomi kyselyn vastausaktiivisuus, joka oli 46,3 %.

Terve Suomi- tutkimuksen tulokset ovat tarkasteltavissa iän ja sukupuolen sekä koulutusryhmän mukaan. Tutkimustuloksia hyödynnetään vuonna 2025 alkavan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman valmistelussa, joka tulee sisältämään myös lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat. Nämä kaikki kunnalla on lain mukaan oltava.

Vuoden 2023 hyvinvointiraportti on esityslistan liitteenä.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Vapaa-ajan lautakunta merkitsee vuoden 2023 hyvinvointiraportin tiedokseen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi
Päätös	Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Tämä pykälä siirrettiin käsiteltäväksi kulttuuritoiminnan avustuspykälän jälkeen. Merkittiin, että hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.18.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Valmistelija